

Feladom

Feladom! Feladom abbéli törekvésemet, amely szerint tizenvalahány éve próbálom e rovatban leírni véleményemet a vitára bocsátott vagy már kiadott jogszabályok egyes részeiről. Szándékom a figyelemfelhívás, tájékoztatás, véleménycsere. Be kell vallanom nem sok eredménnyel. Személyes találkozókra sokan kifejezték egyetértésüket a leírtakkal, de érdemi hozzászólás nem érkezett, ahogy nincs egy erőteljes hang sem, amely a közlekedési bírálatokhoz hasonlóan élesen rámutat az építési szakágat érintő sarkalatos kérdésekre. Mert lenne mit szóvá tenni. Sorra születnek a törvények, kormányrendeletek, végrehajtási utasítások az állami beruházásokról, az építésről, az építészetről és gyakorlatilag mindenről, ami korábban jó volt, ma már nem az. Amíg azt mondjuk, hogy az Építőipari Díjat odaítélő Bíráló Bizottság a tervezés, kivitelezés területeiről számtalan szakágban sokéves gyakorlatot szerzett szakemberei az építési szakmát képviselik, a díjakat a „szakma adja a szakmának”, addig a törvényhozásnál úgy tűnik, hogy a jogszabályok megfogalmazásánál a laikus jogászok próbálnak a szakmára sok unortodox tartalmú fogalmazványt ráerőltetni. A szakma megpróbálja ezeket a jogszabályokat helyes útra terelni, de csekély eredménnyel. A kamarák büszkéek arra, hogy értek el eredményeket, néhány észrevételüket átvették a törvényhozók, de a lényegen nem történt változtatás. (Ráadásul a korábban kivívott önálló kamarai törvényt is beültették az Építészetről szóló törvénybe. Véleményem szerint sérült az autonómiájuk.)

Probléma van a 2023. évi C törvénnyel. már az elnevezésével is. A törvény megnevezése „Törvény a magyar építészetéről”. A szakma, a szakmai szervezetek tiltakoztak e specifikus megnevezés miatt, mert ezen törvény életbeléptetésével hatályon kívül helyezték az 1997. évi LXXVIII. törvényt, az épített környezet alakításáról és védelméről. Eddig ezt neveztük építési törvénynek és az építés nem azonos az építészettel, hanem sok – sok szakma együttműködése. A jogalkotók presztízs, vagy más okokból az elnevezésen nem kívántak változtatni inkább az építészet fogalmát alkották újjá. Az építészet klasszikus fogalmi meghatározása: *„Építészet (latinul: architectura) olyan alkalmazott tudományos és művészeti szakterület, amely az épületek és építmények létrehozásával, tágabb értelemben az épített környezet kialakításával foglalkozik. Az emberi kultúra, az emberi tevékenység egyik legalapvetőbb megjelenési formájaként egyrészt alkalmazott művészet, másrészt mérnöki tudomány, technológiai diszciplína. A megalkotott új megfogalmazás: Az építészet olyan multidiszciplináris - műszaki, mérnöki és alkalmazott művészeti tudományokat egyesítő - szakterület, amely építmények, belső terek létrehozásával, megőrzésével, tágabb értelemben a magyar környezetkultúra alakításával foglalkozik; Így a törvénybe címével ellentétben visszacsempészték az építés szó által takart folyamatokat.*

A polgári jóízlés alapelvéről, annak törvénybe foglalásáról és az egyéb sokszor emlegetett józan ésszel nem felfogható törvényrészekkel nem foglalkozom ismét. Ezek is a szakmai ismeretek hiányában születhettek.

Más, de szellemében azonos: „Az építési és közlekedési miniszter a, Közlekedési infó című sajtótájékoztatóján a tájékoztatási felület megszüntetésére irányuló újságírói kérdésre azt a választ adta, hogy már polgármesterként merült fel benne a változtatás igénye, 14 éve várt

arra, hogy egyszer építési miniszterként ezt a döntést meghozhassa. A miniszter elmondta, hogy nem tették titkossá az építésügyi engedélyek kiadását, csak úgy reformálták meg, hogy azok férhessenek hozzá ezekhez, akiknek a beruházásokhoz közük van. Véleménye szerint senkinek semmi köze ahhoz, hogy hány négyzetméteres fürdőszobája van valakinek, vagy éppen megkora a belmagasság” Valóban senkit sem érdekel a fürdőszoba a szomszédból, de fontos lenne ismerni az új épület környezetbe illeszkedését, annak minden aspektusát figyelembe venni. Értem én, hogy a nagyközönség, a civil szervezetek tiltakozását jobb lenne elkerülni, zavaró tiltakozásuk. Ilyen módon nem kell minden projektet kormány-kiemeltté tenni, meg lehet építeni anélkül is és még csak az építési, műemlékvédelmi szabályokat sem kell betartani. (Pl. a volt Rádió épület körüli herce-hurca)

Elérkeztük abba az állapotba, hogy a jogszabályok követhetetlenek, kiismerhetetlenek, jövedelmező munkát adnak azoknak, akik ezek magyarázatából üzletet csinálnak. Én már nem járok utána, feladom a kutakodást, lemondok az utánajárás faradalmairól. Nehezen viselem, hogy az újonnan alakított jogszabályok kvázi szabad kezet adnak azoknak, akik előtérbe helyezik üzleti szempontjaikat a környezetbe illő létesítmények létrahozásával szemben. Remélem lesznek ezek után is azok, akik felismerik az eltévelyedéseket és egyszer visszatérhetünk a normalitásokhoz.

Bálint Péter